

De Kerkuil In Groningen

Andries Berghuis

Het aantal broedparen

Voor de Kerkuil *Tyto alba* was 2001 het tweede achtereenvolgende jaar waarin in de provincie Groningen meer dan honderd broedparen zijn vastgesteld. Het aantal uitgevlogen jongen was echter beduidend minder dan in het voorgaande jaar. Dit is mogelijk toe te schrijven aan een geringer voedselaanbod (hoofdzakelijk Veldmuizen).

De Kerkuil zit echter wat betreft het aantal broedparen duidelijk in de lift. Een blik terug.

Hoe het de Kerkuil vergaan is in de afgelopen halve eeuw

In de jaren vijftig leefden in Nederland nog enkele duizenden paren. Na de strenge winter van 1963 waren hier nog maar enkele tientallen paren van over. De Kerkuil is deze klap tot op heden niet te boven gekomen. De stand kwam in de jaren zeventig niet boven de zeshonderd paren. De winter van 1979 veroorzaakte wederom een terugval tot onder de honderd paren. Gelukkig lopen de aantallen Kerkuilen sindsdien weer op.

In de jaren tachtig schommelde het aantal broedparen van de Kerkuil in Nederland geruime tijd rond de tweehonderd. In 1988 kwam er ineens een grote sprong voorwaarts naar vierhonderd broedparen. Vanaf die tijd neemt het aantal, zij het met wat schommelingen sterk toe. De stand is in 1990 voor het eerst sinds meer dan een kwart eeuw weer boven de duizend broedparen uitgekomen. De jaren negentig hebben tot nu toe zes topjaren gekend met meer dan duizend broedparen: 1990, 1993, 1995, 1996, 1998 en 1999. De eeuw sloot af met 1958 broedparen in 2000. De populatie blijft echter sterk groeien: in 2001 zijn ruim 2400 broedparen vastgesteld in Nederland.

In de provincie Groningen volgt het aantalverloop van de Kerkuil de landelijke trend. In de jaren tachtig lagen de aantallen broedparen hier tussen de tien en twintig. De grote sprong voorwaarts kwam in 1989 met veertig broed-

paren. Ook Groningen kende piekjaren in de jaren negentig. Op pagina 83 in de tabel zijn voor de provincie Groningen de broedresultaten van de Kerkuil over de afgelopen zes jaar weergegeven.

De Kerkuilenwerkgroep Groningen

Dit succes is mede te danken aan de provinciale werkgroepen die in het begin van de jaren zeventig zijn opgericht als reactie op de negatieve ontwikkeling van het aantal Kerkuilen. Zo is ook in Groningen begin jaren zeventig een start gemaakt met het beschermingswerk voor de Kerkuil. De Kerkuilenwerkgroep Groningen (kwg) is een onderafdeling van de Landelijke Kerkuilenwerkgroep die onder leiding staat van een landelijke coördinator en Vogelbescherming Nederland. De KWG is een zelfstandige werkgroep die ondersteuning krijgt van Vogelbescherming Nederland, de Provincie Groningen en Landschapsbeheer Groningen. Deze ondersteuning bestaat uit administratieve- en financiële middelen, het aanreiken van folder- en documentatiemateriaal, het bieden van vergaderruimte, het maken van nestkasten, enzovoort. De kwg werkt nauw samen met Avifauna Groningen. Vanaf de oprichting van de werkgroep is een van de belangrijkste beschermingsacties het scheppen van meer geschikte broedplaatsen door het openen van uilenborden en het plaat-

sen van nestkasten in schuren van boerderijen. Naar schatting broedt thans 80-85% van de Kerkuilen in ons land in nestkasten.

Met behulp van een subsidie van de provincie Groningen heeft de KWG een mobiele tentoonstelling verzorgd. Deze tentoonstelling is op 16 november 2001 voor het eerst aan het publiek gepresenteerd in het Natuur- en Milieucentrum De Heemtuin te Muntendam. Het doel van deze mobiele tentoonstelling is om deze rode-lijstsoort blijvend onder de aan-

dacht van een breed publiek te brengen, onder andere door duidelijk te maken wat de problemen zijn van de Kerkuil en wat er gedaan kan worden om een gezonde, leefbare en vooral een duurzame populatie Kerkuilen op te bouwen.

Voor meer informatie of voor het doorgeven van waarnemingen kunt u terecht bij Andries Berghuis 0594-504725.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Totaal aantal broedparen	68	55	54	80	108	104
(Waarvan gevolgd)	(42)	(41)	(42)	(58)	(65)	(67)
Aantal mislukte legfels	4	1	3	2	6	8
Aantal uitgevlogen jongen	122	136	150	194	223	187
Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per broedpaar	2,9	3,3	3,6	3,3	3,4	2,8

Foto: André Eijkenaar

